

de) öleceksin' K B 1066; *bođun añar ay-daçı* 'halk ona diyecektir' Kâşg. I.352: 11; *barçamız öl-teçi biz* 'hepimiz öleceğiz' Abu Hayyan 106/137; *Sençer tur-ma-daçı* 'Sencer kalkmayacak' Abu Hayyan 106/137; *bul-daçı sen* 'bulacaksınız' Brokelmann 'Alî's Qışsa-i Jüsuf, 51. §; *men kıl-daçı men* [kazanca] 'ben yapcağım' Ostt. Gram. 201. §. 1. not.

Yukarıda söylenenler ve verilen tanıklardan *-taçı* ekinin fonksiyonları şöyle toplanabilir:

1. Ekimiz başlangıçta sadece işi gören manasında bir fiilden isim yapma eki iken daha sonra gereklilik ve ondan gelecek zaman manasına kaymıştır.
2. İlk olarak sıfat ve ad kullanılışları bulunduğu halde gelecek zaman manasının tabii bir neticesi olarak sonradan çekimli fiil olarak da kullanılmıştır.
3. Çekimli fiile kayan kullanılışlarında olumsuzluk (negatiö) eki de almaktadır ve bununla olumsuzluk ekinin çekimli fiile kayan her kullanışa getirilebileceğine bir delil daha kazandırmış olur.
4. Yukarıda sayılan karakterleri ile ekimiz mana bakımından *-ğü* fiilden isim yapma eki (M. Mansuroğlu, *Türkçede -ğü ekinin fonksiyonları*: Türkiyat Mecmuası X, 1953, 341—348), söz bölümü olarak kullanılışlarında da *-miş* isim-fiil eki (M. Mansuroğlu, *Türkçede -miş ekinin fonksiyonları*: Fuad Köprülü Armağanı, İstanbul 1953, 345—350) ile tam bir paralellikte olduğuna göre türkçede bir yandan bir isim > gereklilik > gelecek zaman mana gelişmesine, öte yanda bir isim > çekimli fiil ve her ikisinin bir arada yaşaması ile isim fiil kullanılışlarına güzel bir örnektir.

ŞEYYAD HAMZA'NIN ÜÇ MANZUMESİNİN TIPKI BASIMI

Şeyyad Hamza'nın tek nushaya dayanılarak tarafımdan yayınlanıp işlenen üç manzumesinin (*Drei Gedichte Şeyyād Hamza's*: UAJb. XXVI, 78—89) tıpkı basımı teknik sebepler dolayısıyla yapılmamıştı. Bunlar adı geçen yazıya ek olmak üzere takip eden sahifelerde verilmiştir.

Mecdut Mansuroğlu

در جماعت قیصر در سه ماه
 در معین حفظ قیصر در سه ماه
 بنجول خافلی شهر حسن ای موم
 کلور حقی در حدن لطفنا نسیم
 نه فایز در بیست نه بخشین نام
 نظیره نسیمی راست

ساقی نامه صمیم اواری تمام
 بی شکست سیرای بوک است ای کیم
 جینک شسر کالکت صمدی سید
 چون کورک ساقی و کنگ در کیم
 توین صوفیار نداند کیم
 چون ربار ضرفه پوشک طاعتی
 و اینهمه تک شسر بوک است آیز
 فایر جو سون قشنگ ک شسر ایدر
 مطلع انوار اک زلفین شدر
 انا خاک ک جیلا طو تدی چون
 مار کف کوی مهال او لری برک
 کعبه پتیا زون فیدی ان شسر
 کل نسیمی ک سوزنی کوشن تمام
 نظیره با صدی کم

بهار او لری کل ای سر و کل انام
 بود قتی نوشتن کور کیم ایوم
 نظیره با صدی کم

در جماعت قیصر در سه ماه
 در معین حفظ قیصر در سه ماه
 بنجول خافلی شهر حسن ای موم
 کلور حقی در حدن لطفنا نسیم
 نه فایز در بیست نه بخشین نام
 نظیره نسیمی راست

نظیره با صدی کم
 بهار او لری کل ای سر و کل انام
 بود قتی نوشتن کور کیم ایوم
 نظیره با صدی کم

بوشادن اولدی بجر و سح رستم دستان	بورنجدن اولدی دی اول بالونوس اولدی
بو حاکم اولدی جبران وامق عذر را	بو عشق دن اولدی وردی شیدار اولدی
بو قنده مکرته د شادی دی فرعون	بو حکم التاد کرفنار فالدی دی تا ورن
بو حکم کسند ایر قسی ایلنه اولماز	کرکته که شیلده ورا خجه قلدیسه تا ورن
بو خجه لطفه مستندی قلوب بشارت مکر	بو خجه فخره طو شرا ولدی قلبدر رصنونه
بو لطفه لیدر خجه نوبله اولدی لغ	بو فخر لیدر خجه قامت بکاردی شیدار کد ورن
بو درده کسند خجه بولیمای دی درمان	بو خجه دینده کسه بشهردی مصیون
بو عشقده یلدا شرا اولدن جاشکل جاننه	صنشدی دولت بولدی طایفه یانونه
انک که حافی از لادن نصیبه دراکلادی	بکون بودنیا اولدی بچون اولمضبون

نظمیغ مشیاد حسن

خجه لیدر ان قابون عشق فواسر دون بکون	اوش اولدی چکا چکا انا ایسه راجیون
خجه قبول اولور من خجه طورا قلمر قورین	کر اصلان اولوب طورا سن ابرقار سنیر
ایله آلیمنی بو غزوه ایله سکا کم ایچ کوزک	دساله سن کور کند و لک او بیله ایچ کوزک
بو غزوه ایله بشارده لک خور طیر کوز قور کوزک	شمدر کوز و لک طیر او طیر کوزک خور کوزک
فانی لک سن کور بکوز کوزک صالدر غلک	نه قیدری انکرت سنی مکرله بو دینای دون
فانی سن کوز اولدی و لک ایچینیمای بضر وینک	یا فانیوب چشم اند کوزک فانیوب اولد غلک سنو
فانی لک کوزکی فانیوب باغ کوزکی التون کلان	بیلک کوزکی کوزک فانیوب کوزک التون کلان
فانی سن کوزک باغ کوزک اول باغ کوزک کلان	کوزک کوزک کوزک کوزک کوزک کوزک کلان
ای لک کوزک باغ کوزک کلان رزق و طوایک مالک	لا اوزم کوزک کوزک کوزک کوزک کوزک کلان
بدر کوزک سلیمه انم هم اول تحت اعنی سلطانم	ایدی کوزک کلان و کوزک کلان کوزک کلان
ول کوزی بنم بوشار بنم بو بیجا او کلنار بنم	شمدری سنی بصر مقون اول فادر مکن نیکون

کسی که در آن دیده بهم و برید و لست
 عالمه و ارشد که چو اولد سینه می کلدت بکون
 شیا و حمزه او شکر که کما لیس تو کما در
 قصیده مهملی بنام سلطان محمد شان غازی در صفت ماه عید
 بر که در دونه بروم ارشدی اسوت
 اولدی برینده اولد بر کشتی سیمین بدید
 با قدرت بر مشیدی که بر سیر سربیع
 خلق آرا سینه اندن دشمنیدی اختلاف
 اتفاق ایتم نظر کوردم هلال عید در
 کون شما عدن عیان اولما زدی اولد بقدم
 کون کوز ندین کولت بوزنه سان که بر شکر کادی
 سفر عید شیمی ده گوشه ناسیدی یا
 سالکان راه صوم ایر شه کیچون مشرله
 یا لیکن طغزل مه در کم دوز بر سر قللت
 یا سپه کون شاهی کوشترید دور مثال
 اول شد صامت فران کلبه آکا قسیر
 عکس تخی دوشده اولد معج جنتک کوهلر
 خنای هم کوه سردی دیل از در شکار
 اولدی قاپر او کدن اولین ضمیم ضنون
 که اولدی دورنده اولد شهبان فون و ملکز
 خنای کردون کستره نعلین کم ایله بیضنون

دیده ده از غوغای بیخ جالد دره یار لاله خنون

ی دی و بر باله
 اولدی شیا
 که کوشا قالدون
 لدر بر خنده قاپر
 لوشا او یار لاله
 قاضی کلدت
 سینه بشرد
 لاله بولدی
 او زده خنور
 ایچک انا سینه
 سه صورت
 کوشا و لاله
 و ضلوت
 بی مکش
 اولد نا فوس
 ق کلدت
 ی او سنا
 لاله
 کون سنا
 بر

نظر منظر ایست
 غوغای بیخ جالد دره
 یار لاله خنون
 کوشا و لاله
 و ضلوت
 بی مکش
 اولد نا فوس
 ق کلدت
 ی او سنا
 لاله
 کون سنا
 بر

شسته بشه بونگت عاشقانه گشته لر صد مازار می سنی
 که نامی سنی و سن غیبی ریلد که اختیار می سنی
 و موی خاشاکم اتم اتری لشر لغدی ساکه کار می سنی
 کتوب و کنایه سن سدی و بیت ی لشتکار می سنی
 صید لور کنی میای شبرازی زلغه اولدک شفا می سنی
 آنظیره رجایی راست

ای دل آزار یار می سنی لتهوی جان شکار می سنی
 صد چو نیک نیک کونه لشتکم یوسف روزگار می سنی
 بنی شکار می سنی و سن جور جا ریلد که اختیار می سنی
 جانغ زلفه مولدانه و شروب قلدر که اوشمی نوقرار می سنی
 آنام بود روز و عیب لری مانتور بسن زکار می سنی
 غمش لری زینیه گشته لری لیلد که صد مازار می سنی
 عهد که کندم سینه می سنی اولدک یا پداری می سنی
 میو بیدر و جایید هر کس و لری ایسک نوری می سنی

منصبتی شیدا در وردیفی ذکر

نه یا نورسن لیا غافل کوزه لرح کوز بولار کانی
 کز لرو قیصر قزله بولار کانی و رکه و رکان
 و ماکر کم بنم سوز و لری لری حواجبه یور
 کلم کم ناصبی و لری لینی و نیده چکری
 سنگت لجاجدی جا بویر میهن و رر قامو
 نغو لکم و نیده کجری آقوت شکر لری
 حقالی مکر و لری لری لوقی لیا اولدیلر
 روز و کوی قوشی غافل او یانه یوری لسته یورانی
 آله و یلا لری ربه قلا چالوکه لغانیلر
 کله قوم و لوبن لردکی چلب او می لری لری
 سنی لره میهن لری عامو لری و لری لری لری
 مکر لری قاپوسنی لری لری لری لری لری

شهر

عکسها منتها زناه اوله گور و بره قانایا
 و کسک شیاغش فداغی جاگی داجن
 و کسک شیاغش فداغی جاگی داجن
 کما دنیا بتر عیاش کلا تبه که ویرانی
 نظیره حسن راست

عزیزه طون کما خوشی بیله جاییه
 کسک شیاغش فداغی جاگی داجن
 غنیمت کور همیشه غمیکه بسن
 عاقله کیشلرک بو ورنشایی
 عاقله اولمکه بو چرخ قالف
 بیوقیشلر بره نوقش وولایی
 کسک شیاغش فداغی جاگی داجن
 کما دنیا بتر عیاش کلا تبه که ویرانی
 کسک شیاغش فداغی جاگی داجن
 کما دنیا بتر عیاش کلا تبه که ویرانی

بقا اوله جان شئی لم یزیریش
 اوله اولدر کور و کور کایه

بقا اوله جان شئی لم یزیریش
 اوله اولدر کور و کور کایه
 بقا اوله جان شئی لم یزیریش
 اوله اولدر کور و کور کایه
 بقا اوله جان شئی لم یزیریش
 اوله اولدر کور و کور کایه

بقا اوله جان شئی لم یزیریش
 اوله اولدر کور و کور کایه
 بقا اوله جان شئی لم یزیریش
 اوله اولدر کور و کور کایه

نظاره حزن وی راسه
 عجب وجود برابردن عاقلانایه
 بوکا مستطاب بدجهان جوانایه
 کونصره عاقلانایه
 بولاد در اوله کور و کور کایه
 بقا اوله جان شئی لم یزیریش
 اوله اولدر کور و کور کایه
 بقا اوله جان شئی لم یزیریش
 اوله اولدر کور و کور کایه

بقا اوله جان شئی لم یزیریش
 اوله اولدر کور و کور کایه
 بقا اوله جان شئی لم یزیریش
 اوله اولدر کور و کور کایه